

Hvordan håndteres udfordringer ved platformøkonomi?

- LO's løsningsforslag

LO ønsker, at Danmark skal være foregangsland inden for digitalisering og være åbne over for de muligheder, der er inden for platformøkonomi. Det kræver faste rammer for at sikre, at udviklingen er til gunst for arbejdstagerne. Nye forretningsmodeller er velkomne – men i en fair konkurrence med andre virksomheder om at levere bedre løsninger, ikke på skattesnyd og social dumping. Udbud og efterspørgsel på platformene øges unaturligt ved at omgåelse af regler og manglende skatteindbetaling stiller platformene i en bedre konkurrencesituation over for traditionelle virksomheder. For at sikre fair konkurrence og ordentlige vilkår bør der derfor være en række lovgivningsmæssige pejlemærker og tiltag. LO har en række anbefalinger:

Effektiv håndhævelse af lovgivningen – taskforce for platformøkonomi

- Hvis der skal sikres fair konkurrence, kræver det bl.a. en effektiv håndhævelse af eksisterende lovgivning. Uber-sagen er et eksempel, hvor dette ikke har været tilfældet. Andre lande, delstater og byer har handlet hurtigere, hvilket har resulteret i 41 kørselsforbud til Uber. Der bør derfor nedsættes en dansk taskforce med deltagelse af skattemyndigheder, politiet og andre relevante offentlige myndigheder, fx enheder under Trafik- og Boligstyrelsen, som har et særligt fokus på platformøkonomi. Arbejdsmarkedets parter bør inddrages i dette arbejde i lighed med taskercen mod social dumping.

Beskatning – automatisk indberetningspligt, sanktionering af lande, der tilbyder skatteskjul, offentlig land for land-rapportering og flere ressourcer til SKAT

- Platformenes forretningsmodel baserer sig på store mængder data om brugerne og på at være clearingcentral for betalinger. Platformene bør derfor underlægges en automatisk indberetningspligt over for SKAT for at sikre korrekt skatteindbetaling fra brugere på platformen.
- Flere platforme – på samme vis som andre multinationale virksomheder – benytter sig af skatteskjul og undgår på den måde at bidrage til fællesskabet. Det kræver en styrket international indsats, fx at man på EU-plan sanktionerer lande, der tilbyder skatteskjul. Der må indføres gennemsigtighed i hvem, der ejer selskaberne og offentligt tilgængelige regnskaber med land for land-rapporteringer af, hvor indtægterne er skabt. U hensigtsmæssige skattehuller forbundet med transfer pricing, intellektuel ejendomsret og royalties-betaling mv. bør ligeledes lukkes. Kombineres det med automatisk udveksling af skatteinformationer mellem landene og sortlistning af skattely, vil der kunne sættes en stopper for bl.a. de transnationale platformsvirksomheders skatteunddragelse.
- Der bør samtidigt afsættes flere ressourcer til SKAT for at understøtte tilstrækkelig kapacitet og kompetencer til at sikre korrekt skattebetaling fra de digitale platforme og deres brugere.

Kvalitets- og sikkerhedskrav – uddannelse, certificeringer, autorisationer og forsikringer

- Platformene bør pålægges at sikre, at udbydere af ydelser på platformen lever op til lovmæssige kvalitets- og sikkerhedskrav. Dette bør bl.a. håndhæves af fornævnte taskforce. Produkter og ydelser udbudt via digitale platforme lever ofte ikke op til de lovmæssige krav til særlig uddannelse, certificeringer, autorisationer eller forsikringer, der må være forbundet med at udføre et givet hverv ud fra kvalitets- eller sikkerhedsmæssige standarder. Her kan der også være tale om særlige krav til udstyr eller køretøjer, fx ift. miljøpåvirkning.

Gennemsigtighed, kontrol over data og forbrugerrettigheder

- Platformsvirksomhederne skal pålægges at indberette omfanget af deres aktivitet i Danmark til de danske myndigheder, herunder hvor mange registrerede danske brugere der er tilknyttet.
- Arbejdstagerne på de forskellige platforme vurderes i stigende omfang efter nogle uigennemsigtige ratingsystemer, som er afgørende for deres indkomstmuligheder. Der er ingen kontrol eller gennemsigtighed med algoritmerne bagved, og platformsvirksomhederne skal pålægges at lægge tilstrækkelig med information op om de bagvedliggende mekanismer, der vurderer arbejdstagerne. Derudover skal det være muligt som arbejdstager at tage sin rating med sig, når man skifter fra den ene platform til en anden. Mulighederne for at klage over udviklingen i ratingen må ligeledes være til stede, så brugerne ikke rammes af vilkårlige afgørelser/kritik der kan have betydning for fremtidig indtjening.
- Platformene som professionelt mellemed har et økonomisk incitament til at skabe mest muligt køb og salg af produkter og ydelser, fx i form af provision. Det bør afklares i hvilke tilfælde, der er behov for, at platformene pålægges lovbestemte minimumsgarantier for de produkter og ydelser, de faciliterer salg af. Det er derfor også et problem, hvis man ikke kan klage til Forbrugerklagenævnet eller øvrige ankenævn over en anden forbruger. Hvis platformen (på papiret) har fralagt sig ansvaret, så er det heller ikke sikkert, at der vil være adgang til at klage over denne. Der bør derfor sikres klageadgang over for såvel platforme såvel som over for andre brugere ved køb og salg af produkter og ydelser for at sikre fair konkurrence på ordentlige vilkår.

Hensigtsmæssig regulering

- Det må undersøges, om lovgivningens definitioner af bl.a. arbejdstager/lønmod-tager og selvstændig virksomhed sikrer arbejdsmarkedets parter de tilstrækkelige muligheder for at lade løn- og arbejdsvilkår for alle relevante arbejdstagere omfatte af kollektive aftaler og overenskomster. Dette må sikres, såfremt lovgivningen ikke i tilstrækkelig grad muliggør dette i dag.
- Gennem kommende erhvervslovgivning bør det sikres, at der ikke hjemles mulighed for særlige 'frizoner' for erhvervmæssig (platformsbaseret) virksomhed, hvor der gælder særlige regler for en given type erhvervsvirksomhed, fx et særligt regelsæt for 'erhvervmæssig samkørsel' uden for taxilovgivningens regulering eller særlige regler for privat udførelse af praktisk hjælp og pleje.